नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक / भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

यस पाठ्यक्रम योजनालाई दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

 प्रथम चरण : लिखित परीक्षा (Written Examination)
 पूर्णाङ्क :- २००

 द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता (Interview)
 पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

प्रथम चरण :लिखित परीक्षा (Written Examination)

पूर्णाङ्क:- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्ष	ग प्रणाली	प्रश्नसंख्या ×अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Awareness & General Aptitude Test) सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)	900	80	वस्तुगत (Objective)	बहुवैकल्पिक प्रश्न (MCQs)	२५ प्रश्न ×२ अङ् २५ प्रश्न ×२ अङ्	४५ मिनेट
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - knowledge)	900	80	विषयगत (Subjective)	छोटो उत्तर (Short Answer) लामो उत्तर (Long Answer)	१२ प्रश्न × ५ अङ् ४ प्रश्न ×१० अङ्	२ घण्टा १४ मिनेट

द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ता (Interview)

पूर्णाङ्ग :- ३०

पत्र ∕विषय	पूर्णाङ्क	उर्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	३०		बोर्ड अन्तर्वार्ता (Board Interview)	1

द्रष्टव्य :

- यो पाठ्यक्रमको योजनालाई प्रथम चरण र द्वितीय चरण गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।
- २. लिखित परीक्षाको प्रश्नपत्रको माध्यम भाषा पाठ्यक्रमको विषयवस्तु जुन भाषामा दिइएको छ सोही भाषाको आधारमा नेपाली वा अंग्रेजी मध्ये कुनै एक मात्र भाषा हुनेछ । तर विषयवस्तुलाई स्पष्ट गर्नुपर्ने अवस्थामा दुवै भाषा समेत प्रयोग सिकने छ ।
- ३. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
- ४. प्रथम पत्र र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छट्टाछट्टै हुनेछ । तर एकैदिनमा परीक्षा लिइनेछ ।
- ५. वस्तुगत बहुवैकित्पिक (Multiple Choice) प्रश्नहरूको गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर निदएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पिन गरिने छैन ।
- ६. वस्तुगत बहुवैकल्पिक हुने परीक्षामा परीक्षार्थीले उत्तर लेख्दा अंग्रेजी ठूलो अक्षरहरु (Capital letters): A, B, C, D मा लेख्नुपर्नेछ । सानो अक्षरहरु (Small letters): a, b, c, d लेखेको वा अन्य कुनै सङ्केत गरेको भए सबै उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।
- ७. बहुवैकित्पक प्रश्नहरु हुने परीक्षामा कुनै प्रकारको क्याल्कुलेटर (Calculator) प्रयोग गर्न पाइने छैन ।
- ५. परीक्षामा परीक्षार्थीले मोबाइल वा यस्तै प्रकारका विद्युतीय उपकरण परीक्षा हलमा लैजान पाइने छैन ।
- ९. विषयगत प्रश्नहरुको हकमा तोकिएको अंकको एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सिकने छ ।
- १०. विषयगत प्रश्न हुनेका हकमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोहीखण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक/भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ११. परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।
- १२. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापिन पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ मिहना अगािड (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्कममा परेको सम्भन् पर्दछ ।
- 9३. प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- १४. यस भन्दा अगाडि लाग् भएका माथि उल्लेखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ।
- १५. पाठ्यक्रम लागू मिति : २०७८/१०/२४

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक / भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्र (Paper I) :-सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण तथा सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान भाग (Part I):

सामान्य ज्ञान र सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Awareness and General Aptitude Test)

खण्ड (Section - A) : (१५ प्रश्न× २ अङ्क = ३० अङ्क)

1. सामान्य ज्ञान (General Awareness) (१६ अङ्क)

- 1.1 नेपालको भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत र साधनहरु
- 1.2 नेपालको ऐतिहासिक, सांस्कृतिक र सामाजिक अवस्था सम्बन्धी जानकारी
- 1.3 नेपालको आर्थिक अवस्था र चाल् आविद्यक योजना सम्वन्धी जानकारी
- 1.4 जैविक विविधता, दिगो विकास, वातावरण, प्रदूषण, जलवाय परिवर्तन र जनसंख्या व्यवस्थापन
- 1.5 मानव जीवनमा प्रत्यक्ष प्रभाव पार्ने विज्ञान र प्रविधिका महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु
- 1.6 जनस्वास्थ्य, रोग, खाद्य र पोषण सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 1.7 नेपालको संविधान (भाग १ देखि ४ सम्म र अन्सूचीहरू)
- 1.8 संयुक्त राष्ट्रसंघ र यसका विशिष्टीकृत संस्था सम्वन्धी जानकारी
- 1.9 क्षेत्रीय संगठन (सार्क, बिमस्टेक, आसियान र युरोपियन संघ) सम्वन्धी जानकारी
- 1.10 राष्ट्रिय र अन्तर्राष्ट्रिय महत्वका समसामियक गतिविधिहरु

2. सार्वजनिक व्यवस्थापन (Public Management) (१४ अङ्क)

- 2.1 कार्यालय व्यवस्थापन (Office Management)
 - 2.1.1 कार्यालय (Office): परिचय, महत्व, कार्य र प्रकार
 - 2.1.2 सहायक कर्मचारीका कार्य र गणहरु
 - 2.1.3 कार्यालय स्रोत साधन (Office Resources): परिचय र प्रकार
 - 2.1.4 कार्यालयमा सञ्चारको महत्व, किसिम र साधन
 - 2.1.5 कार्यालय कार्यविधि (Office Procedure): पत्र व्यवहार (Correspondence), दर्ता र चलानी (Registration & Dispatch), परिपत्र (Circular), तोक आदेश (Order), टिप्पणी लेखन र टिप्पणी तयार पार्दा ध्यान दिनपर्ने कराहरु
 - 2.1.6 अभिलेख व्यवस्थापन (Record Management)
- 2.2 निजामती सेवा ऐन र नियमावलीमा भएका देहायका व्यवस्थाहरु
 - 2.2.1 निजामती सेवाको गठन, संगठन संरचना, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू
 - 2.2.2 कर्मचारीको नियक्ति, सरुवा, बढ्वा, बिदा, विभागीय सजाय र अवकाश
 - 2.2.3 कर्मचारीले पालन गर्नुपर्ने आचरण र कर्तव्यहरु
- 2.3 सरकारी बजेट, लेखा र लेखापरीक्षण प्रणाली सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 2.4 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको अर्थ, सेवा प्रवाह गर्ने निकाय, तरिका र माध्यमहरु
- 2.5 सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter) : महत्व र आवश्यकता
- 2.6 व्यवस्थापनको अवधारणा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, समन्वय, निर्णय प्रिक्रिया, उत्प्रेरणा र नेतृत्व सम्बन्धी जानकारी
- 2.7 मानवीय मूल्य मान्यता (Human Values), नागरिक कर्तव्य र दायित्व तथा अनुशासन

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक / भण्डारे पदको खला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठयकम

खण्ड (Section - B) : (१० प्रश्न× २ अङ्क = २० अङ्क)

- 3. सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)
 - 3.1 शाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Verbal Aptitude Test): यस परीक्षणमा शब्दज्ञान, अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ-डिकोडिङ, दिशा र दुरी ज्ञान परीक्षण (direction & distance sense test), तर्क विचार सम्बन्धी (logical reasoning), पंक्तिक्रम (ranking order) आदि विषयवस्त्बाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ।
 - 3.2 **संख्यात्मक अभिक्षमता परीक्षण (Numerical Aptitude Test) :** यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, कोडिङ, मेट्रिक्स, अंकगणितीय तर्क /िक्रया सम्बन्धी, प्रतिशत, भिन्न, अनुपात, औसत, समय र काम, आदि विषयवस्तुबाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ ।
 - 3.3 अशाब्दिक अभिक्षमता परीक्षण (Non-Verbal/Abstract Aptitude Test): यस परीक्षणमा अनुक्रम, समरुपता, वर्गीकरण, भेन चित्र, मेट्रिक्स, त्रिभुज र वर्गहरुको रचना, चित्र वा आकृति बनावट र विश्लेषण, आदि विषयवस्त्बाट प्रश्नहरु समावेश गरिनेछ।
 - 3.4 रुजु गर्ने (Verification test) र फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test): रुजु गर्ने (Verification test) परीक्षणमा तथ्यांक, संख्या वा शाब्दिक सूचनालाई जाँच गर्ने वा त्रृटी पत्ता लगाउने अथवा समानता वा भिन्नता पत्ता लगाउने किसिमका प्रश्नहरु समावेश हुनेछन । फाइलिङ अभिरुचि परीक्षण (Filing aptitude test) मा शाब्दिक र संख्यात्मक फाइलिङ वस्तु वा प्रिक्रियालाई वर्णमालाक्रम, संख्यात्मकक्रम वा कालक्रम अनुसार समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरु समावेश हुनेछन
 - 3.5 निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) र विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test): निर्देशन अनुसरण गर्ने (Follows the instructions) परीक्षणमा दिइएको लिखित निर्देशनलाई हुबहु अनुसरण गरी समाधान गर्ने किसिमका प्रश्नहरु समावेश हुनेछन । विश्लेषणात्मक तार्किकता परीक्षण (Analytical reasoning test) मा शाब्दिक वा संख्यात्मक वा अशाब्दिक (चित्रात्मक) किसिमका विश्लेषणात्मक तार्किकता सम्बन्धी प्रश्नहरु समावेश हुनेछन ।

भाग (Part II) :-सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based - Knowledge)

 $(२५ प्रश्न \times २ अङ्क = ५० अङ्क)$

१. नेपालको इतिहासको संक्षिप्त जानकारी

- १.१ इतिहासको परिचय
 - 9.9.9 इतिहासको अर्थ
 - 9.9.२ इतिहासका श्रोतहरु (Sources)
 - 9.9.३ नेपाली इतिहासको काल विभाजन
- 9.२ लिच्छवीकालीन नेपाली इतिहास
- १.३ पूर्व मध्यकालीन नेपाली इतिहास
 - 9.३.१ पूर्व मध्यकालीन नेपाल उपत्यकाको राजनैतिक र सामाजिक इतिहास
 - 9.३.२ कर्णाली प्रदेशका खस मल्लहरुको संक्षिप्त इतिहास र नेपालको इतिहासमा उनीहरुको देन
 - 9.३.३ सिमरौनगढका कर्णाटवंशी राजाहरुको संक्षिप्त इतिहास र नेपालको इतिहासमा उनीहरुको

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक/भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- १.४ मध्यकालीन नेपाली इतिहास
 - १.४.१ मल्लकालीन काठमाडौं उपत्यकाको राजनैतिक र सामाजिक इतिहास
 - 9.४.२ बाईसे चौबीसे राज्यहरुको संक्षिप्त जानकारी
 - १.४.३ गोरखाको इतिहास, श्री ५ पृथ्वीनारायण शाह र नेपालको एकीकरण अभियान
 - १.४.४ स्गौली सन्धि

२. नेपाली अभिलेखको अध्ययन

- २.१ अभिलेखहरुको महत्व
- २.२ नेपालमा विभिन्न कालका लिपिहरु
- २.३ ब्राह्मी, लिच्छवी, उत्तर लिच्छवी, कुटिला, रञ्जना, प्रचलित नेवारी, प्राचीन देवनागरी लिपिहरुको बारे जानकारी

३. नेपाली मुद्राको अध्ययन

- ३.१ मुद्राको प्रातात्विक र साँस्कृतिक महत्व
- ३.२ नेपालमा पाइएका आहत (Punch Marked) मुद्राहरुको जानकारी
- ३.३ लिच्छवीकालीन महत्वपूर्ण मुद्राहरु
- ३.४ नेपालका मध्यकालीन मुद्राहरु र तिनका विशेषता

४. नेपाली कलाको अध्ययन

- ४.१ नेपाली मूर्तिकलाको विकास र माध्यम
- ४.२ नेपाली चित्रकलाको विकासऋममा (ग्रन्थ र गाता, पौभा र भित्ते चित्र)
- ४.३ लिच्छवीकालीन पाषाण एवं धात् मूर्तिकलाका प्रमुख विशेषताहरु
- ४.४ मध्यकालीन पाषाण, धात् र काष्ठकलाका प्रमुख विशेषताहरु
- ४.५ नेपालमा मृत्तिका (Terracotta) कलाको विकास र विशेषता

५. संग्रहालय विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन

- ५.१ नेपालमा संग्रहालयको विकासकम
- ५.२ संग्रहालयको परिभाषा महत्व र मुख्य मुख्य कामहरु
- ५.३ संग्रहालयमा सामग्री प्राप्त गर्ने तरिकाहरु, तिनीहरुको अभिलेख, व्यवस्थापन, भण्डार र प्रदर्शनी
- ५.४ प्रदर्शित तथा भण्डारमा राखिएका सामग्रीहरुको क्षय हुने कारणहरु र संरक्षण गर्ने तरिका
- ५.५ संग्रहालय सरक्षाको उपायहरु

६. सेवा सम्बन्धी ऐन नियमको जानकारी

- ६.१ प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
- ६.२ प्राचीन स्मारक संरक्षण नियमावली, २०४६
- ६.३ अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक/भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिने छ।

प्रथम पत्र (वस्तुगत)							
भाग	खण्ड	विषयबस्तु	परीक्षा प्रणाली	अङ्गभार	प्रश्न संख्या × अङ्क		
_	(A)	सामान्य ज्ञान (General Awareness)		३०	१५ प्रश्न × २ अङ्क = ३०		
1	(B)	सामान्य अभिक्षमता परीक्षण (General Aptitude Test)	बहुवैकित्पक प्रश्न (MCQs)	२०	१० प्रश्न × २ अङ्क = २०		
II	-	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based -knowledge)		५०	२५ प्रश्न × २ अङ्क = ५०		

प्रथम पत्रको भाग (Part II) सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) को पाठ्यक्रमका एकाइबाट परीक्षामा यथासम्भव देहाय बमोजिम प्रश्नहरु सोधिने छ ।

पाठ्यक्रमका एकाइ	1	2	3	4	5	6
प्रश्न संख्या	5	3	3	5	7	2

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक/भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र (Paper II) :-सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job based -knowledge) खण्ड (Section) (A) : - ५० अङ्क

१. नेपालको इतिहासको संक्षिप्त जानकारी

- 9.9 इतिहासको परिचय
 - १.१.१ इतिहासको अर्थ
 - 9.9.२ इतिहासका श्रोतहरु (Sources)
 - 9.9.३ नेपाली इतिहासको काल विभाजन
- 9.२ लिच्छवीकालीन नेपाली इतिहास
- १.३ पूर्व मध्यकालीन नेपाली इतिहास
 - १.३.१ पूर्व मध्यकालीन नेपाल उपत्यकाको राजनैतिक र सामाजिक इतिहास
 - 9.३.२ कर्णाली प्रदेशका खस मल्लहरुको संक्षिप्त इतिहास र नेपालको इतिहासमा उनीहरुको देन
 - 9.३.३ सिमरौनगढका कर्णाटवंशी राजाहरुको संक्षिप्त इतिहास र नेपालको इतिहासमा उनीहरुको देन
- १.४ मध्यकालीन नेपाली इतिहास
 - १.४.१ मल्लकालीन काठमाडौं उपत्यकाको राजनैतिक र सामाजिक इतिहास
 - १.४.२ बाईसे चौबीसे राज्यहरुको संक्षिप्त जानकारी
 - १.४.३ गोरखाको इतिहास, श्री ५ पृथ्वीनारायण शाह र नेपालको एकीकरण अभियान
 - १.४.४ सुगौली सन्धि

२. नेपाली अभिलेखको अध्ययन

- २.१ अभिलेखहरुको महत्व
- २.२ नेपालमा विभिन्न कालका लिपिहरु
- २.३ ब्राह्मी, लिच्छवी, उत्तर लिच्छवी, कुटिला, रञ्जना, प्रचलित नेवारी, प्राचीन देवनागरी लिपिहरुको बारे जानकारी

३. नेपाली मुद्राको अध्ययन

- ३.१ मुद्राको प्रातात्विक र साँस्कृतिक महत्व
- ३.२ नेपालमा पाइएका आहत (Punch Marked) मुद्राहरुको जानकारी
- ३.३ लिच्छवीकालीन महत्वपुर्ण मुद्राहरु
- ३.४ नेपालका मध्यकालीन मुद्राहरु र तिनका विशेषता

खण्ड (Section) (B) : - ५० अङ्क

४. नेपाली कलाको अध्ययन

- ४.१ नेपाली मूर्तिकलाको विकास र माध्यम
- ४.२ नेपाली चित्रकलाको विकासऋममा (ग्रन्थ र गाता, पौभा र भित्ते चित्र)
- ४.३ लिच्छवीकालीन पाषाण एवं धात् मूर्तिकलाका प्रमुख विशेषताहरु
- ४.४ मध्यकालीन पाषाण, धात् र काष्ठकलाका प्रमुख विशेषताहरु
- ४ ५ नेपालमा मृत्तिका (Terracotta) कलाको विकास र विशेषता

५. संग्रहालय विज्ञान सम्बन्धी अध्ययन

- ५.१ नेपालमा संग्रहालयको विकासकम
- ५.२ संग्रहालयको परिभाषा महत्व र मुख्य मुख्य कामहरु

नेपाल शिक्षा सेवा, पुरातत्व समूह, संग्रहालय उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, प्राविधिक सहायक/भण्डारे पदको खुला प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

- ५.३ संग्रहालयमा सामग्री प्राप्त गर्ने तरिकाहरु, तिनीहरुको अभिलेख, व्यवस्थापन, भण्डार र प्रदर्शनी
- ५.४ प्रदर्शित तथा भण्डारमा राखिएका सामग्रीहरूको क्षय हुने कारणहरू र संरक्षण गर्ने तरिका
- ५.५ संग्रहालय सुरक्षाको उपायहरु

६. सेवा सम्बन्धी ऐन नियमको जानकारी

- ६.१ प्राचीन स्मारक संरक्षण ऐन, २०१३
- ६.२ प्राचीन स्मारक संरक्षण नियमावली, २०४६
- ६.३ अभिलेख संरक्षण ऐन, २०४६

द्वितीय पत्रको लागि यथासम्भव निम्नानुसार प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

द्वितीय पत्र (विषयगत)							
पत्र विषय खण्ड अङ्गभार छ्येटो उत्तर लामो उत्त							
द्वितीय	सेवा सम्बन्धित कार्य-ज्ञान (Job Based-Knowledge)	(A)	५०	६ प्रश्न 🗙 ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न 🗙 १० अङ्ग = २०		
		(B)	५०	६ प्रश्न 🗙 ५ अङ्क = ३०	२ प्रश्न 🗙 १० अङ्ग = २०		